

ЗАТВЕРДЖЕНО
Методичною радою
університету
від 26.02.2020
(протокол №5)

Силабус
навчальної дисципліни
**“Професійна діяльність в сфері фізичної
культури і спорту”**
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма: **Фізична культура і спорт**

Спеціальність: **A7 Фізична культура і спорт**

Галузь знань: **A Освіта**

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**

Викладач (і)	Людмила КОНОВАЛЬСЬКА, кан. пед.наук., доцент кафедри фізичної культури, спорту та методики викладання
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/teachers/konovalska-lyudmyla-oleksandrivna/ https://edu.bdpu.org/course/view.php?id=1994
Е-mail викладача:	konoval7s7ka@gmail.com
Контакти викладача	Коновальська Людмила Олександрівна +380669070101
Графік консультацій	понеділок, четвер –14.35

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Форма навчання	Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
денна	4/120	20	20	80	екзамен
заочна	4/120	6	6	108	екзамен

Семестр: I.

Мова навчання: українська.

Ключові слова: фізична культура, спорт, професійні якості тренера.

Мета та предмет курсу: є розкрити соціальну значущість професійної діяльності в галузі фізичної культури, вказуючи місце і функції фізичної культури та спорту у суспільстві; визначити програмно-нормативні засади розвитку галузі фізичної культури; оволодіти спеціальними знаннями та методичними навичками самостійної, творчої діяльності спеціаліста в галузі фізичної культури та спорту.

Предмет вивчення навчальної дисципліни – професійна діяльність в сфері фізичної культури і спорту

Компетентності та програмні результати навчання :

Програмні компетентності

ІК. ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 3 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ФК.6 Здатність до розуміння ретроспективи формування сфери фізичної культури і спорту.

ФК 17. Здатність здійснювати професійну діяльність у сфері фізичної культури і спорту в умовах постконфліктних або деокупованих територій, з урахуванням специфіки соціальних, психологічних та інфраструктурних особливостей регіону.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Здійснювати аналіз суспільних процесів у сфері фізичної культури і спорту, демонструвати власне бачення шляхів розв'язання існуючих проблем.

ПРН 2. Спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування.

ПРН5 Засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

ПРН20 Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

ПРН28 Планувати та реалізовувати фізкультурно-оздоровчі заходи, спортивні ініціативи у громадах, що зазнали впливу воєнних дій, враховуючи потреби їх соціальної згуртованості, безпеки та розвитку.

Зміст курсу:

Змістовий модуль 1. Фізична культура як суспільне явище та галузь діяльності. Галузева термінологія.

Тема №1. Фізична культура як суспільне явище та галузь діяльності.

Тема №2. Галузева термінологія.

Змістовий модуль 2. Законодавчо-правові та програмно-нормативні засади функціонування сфери фізичної культури та спорту.

Тема №3. Законодавчо-правові та програмно-нормативні засади функціонування сфери фізичної культури та спорту.

Тема №4. Основи розвитку сфери фізичної культури та спорту.

Сучасні проблеми організації фізкультурно-спортивного руху в Україні.

Змістовий модуль 3. Суб'єкти сфери фізичної культури і спорту.

Тема №5. Суб'єкти сфери фізичної культури і спорту.

Тема № 6. Організації, та спортивні товариства фізичної культури та спорту.

Змістовий модуль 4. Зміст роботи ДЮСШ, спортивного клубу.

Тема №7. Організація роботи спортивних шкіл, спортивного клубу

Тема № 8. Управління ДЮСШ, права та обов'язки.

Змістовий модуль 5. Система вищої освіти та кадрове забезпечення галузі. Зміст підготовки майбутніх тренерів.

Тема №9. Система кадрового забезпечення в сфері фізичної культури та спорту. Структура системи освіти в Україні.

Тема №10. Система фізичної культури в Україні.

Змістовий модуль 6. Особливості навчання здобувачів першого рівня вищої освіти за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

Тема №11. Характеристика діяльності студентів.

Тема № 12. Навчальна діяльність студентів.

Змістовий модуль 7. Самостійна робота студентів.

Тема №13. Сутність і структура самостійної роботи.

Тема №14. Особливості роботи з літературними джерелами.

Змістовий модуль 8. Особливості професійної діяльності фахівців фізичної культури та спорту.

Тема №15. Професійна діяльність фахівців фізичної культури та спорту.

Тема №16. Функціональні обов'язки тренера в сучасному спорті.

Методи навчання:

Словесні (пояснення, інструктаж, бесіда), наочні (показ, демонстрація), практичні (виконання вправ, навчальні та тренувальні ігри), ігрові та змагальні методи.

У процесі онлайн-навчання застосовуються сучасні інтерактивні підходи: скрайбінг, відеоаналіз техніко-тактичних дій, інтерактивні платформи, онлайн-обговорення, кейс-метод, моделювання ігрових ситуацій, цифрові тести та самоконтроль. Методи контролю і самоконтролю (метод усного контролю (метод письмового контролю, метод тестового контролю).

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять):

Особливості проведення навчальних занять: заняття організуються у формі лекційних і практичних (семінарських) занять, під час яких застосовуються пояснення, демонстрація відеоматеріалів, обговорення, аналіз ігрових ситуацій, а також індивідуальна та групова робота. Заохочується активна участь здобувачів, висловлення власної думки та включення в обговорення.

Лекційні заняття спрямовані на формування теоретичних знань із методики викладання спортивних ігор, ознайомлення з основними поняттями, принципами та підходами до організації навчально-тренувального процесу. Використовуються відеоматеріали, скрайбінг та інші сучасні цифрові інструменти для кращого засвоєння матеріалу.

Практичні (семінарські) заняття передбачають закріплення теоретичних знань через аналіз техніко-тактичних дій, розбір ігрових ситуацій, виконання практичних завдань, моделювання фрагментів занять та обговорення.

Самостійна робота здобувачів є важливою складовою курсу та передбачає опрацювання навчальних матеріалів, перегляд відео, виконання завдань у системі Moodle, підготовку до занять.

Оцінювання результатів навчання здійснюється на основі поточного контролю, активності під час занять, виконання практичних завдань та тестування.

Політика дотримання академічної доброчесності

Дотримання принципів академічної доброчесності є основою для успішного виконання практичних та самостійних завдань. Це означає, що студент має самостійно виконувати завдання, забезпечуючи унікальність тексту на рівні не менше 50%. Будь-які форми плагіату чи обману заборонені.

https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/11/kodeks_dobrochesnosti_universytetskoyi_spilnoty_bdpu1.pdf

Політика використання штучного інтелекту

Інструменти штучного інтелекту (ШІ), такі як ChatGPT, Grammarly, Claude, Gemini та інші подібні платформи, можуть бути використані здобувачами освіти для підтримки практичної та самостійної роботи. Це включає написання чернеток, перевірку граматики, генерацію ідей або обробку даних тощо. Використання має бути етичним і усвідомленим та не замінює особистий аналіз і висновки здобувача.

Для ознайомлення - політика використання штучного інтелекту в освітньому процесі БДПУ висвітлені тут – <https://doi.org/10.5281/zenodo.17184253>.

Політика щодо дедалайнів та перескладання Регулярне відвідування лекцій є важливим для успішного засвоєння матеріалу курсу. У разі пропуску лекційних занять, студент має можливість опрацювати матеріали в Moodle. Відпрацювання пропущених семінарських занять є обов'язковим, здійснюється у форматі очного або дистанційного (на платформі Zoom) спілкування викладача зі здобувачем (не пізніше, ніж через тиждень з моменту проведення заняття та згідно графіку консультацій) Графік зустрічей для складання пропущених семінарських занять обговорюється зі здобувачем та викладачем для узгодження часу. Виконанні завдання самостійної роботи мають бути підвантажені у Moodle до початку заняття з відповідної теми. Роботи, які виконано не в повному обсязі або оформлено без дотримання

вимог, повертаються здобувачеві на доопрацювання. Повторно здати роботу на перевірку необхідно не пізніше, ніж через тиждень.

Політика допуску до складання екзамену. Семестровий контроль з дисципліни здійснюється у формі **екзамену** за результатами накопичених балів під час поточного оцінювання. Сума набраних балів оприлюднюється в журналі академічної групи в системі Moodle.

Мінімальна кількість балів для отримання допуску до складання екзамену 35 балів, які здобувач набирає за виконання поточних видів робіт (практичні та семінарські заняття).

Політика допуску до екзамену та його складання Семестровий контроль з дисципліни здійснюється за результатами накопичених балів під час поточного оцінювання. Сума набраних балів оприлюднюється в журналі академічної групи в системі Moodle.

Щоб отримати допуск до екзамену, студент повинен набрати не менше 35 балів за роботу протягом семестру, наявності виконаних практичних завдань та самостійної роботи. Екзамен відбувається в усній або тестовій формі (на вибір здобувача).

Політика щодо перезарахування результатів неформального/інформального навчання Для студентів, які пройшли додаткові навчальні курси чи програми, можливе перезарахування результатів неформального та/або інформального навчання згідно з процедурою визначеною факультетом фізичної культури, спорту та здоров'я людини на основі п. 8.3. «Положення про організацію освітнього процесу в Бердянському державному педагогічному університеті» від 27.03.2025 року № 9/3.7.

Політика щодо дистанційного навчання та безпеки В умовах дистанційного навчання лекційні та семінарські заняття проводитимуться в онлайн режимі у визначений розкладом час. Самостійні завдання надсилаються на оцінювання через систему Moodle у визначений політикою курсу термін. Консультації здобувачів проводитимуться згідно визначеного вище графіку. За умови оповіщення про повітряну тривогу, здобувач має право вийти з пари за попередженням викладача. Пропущену пару необхідно опрацювати асинхронно.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: *технічне* (ноутбук); *програмне* (Microsoft Office: Power Point, Word, Moodle, репозитарій); **наочність** (презентації у форматі Power Point, Canva).

Система оцінювання та вимоги:

Поточний контроль здійснюється за результатами усіх виконаних завдань, передбачених планами семінарських, самостійних, індивідуальних робіт тощо. Нарахування рейтингових балів здійснюється відповідно до критеріїв оцінювання (не пізніше ніж за тиждень після проведення семінарського заняття), систематизованих для кожного з видів робіт та представлено на електронній навчальній платформі Moodle БДПУ. За

результатами поточного контролю здобувач може отримати максимально 50 балів.

Підсумковий контроль

Допуск до підсумкового контролю здійснюється якщо здобувач вищої освіти набрав прохідний бал (35 балів). Підсумковий контроль проводиться у формі усного екзамену за переліком контрольних питань або тестовій формі (на вибір здобувача). За підсумками навчання за один семестр здобувач вищої освіти може отримати 100 балів (50 балів – поточне оцінювання + 50 балів – контрольне оцінювання (екзамен)).

Підсумкова кількість балів визначається за формулою:

$$m = \frac{3K_1 + 3K_2 + 3K_3 + 3K_4}{n} + 50 = 100$$

де m – кількість набраних балів за вивчений курс;

n – кількість залікових кредитів;

50 балів – екзамен або залік.

Загальна кількість балів за вивчений курс обчислюється таким чином: підраховується кількість балів, набраних під час поточного контролю за всіма заліковими кредитами, та ділиться на загальну кількість кредитів (визначається середній арифметичний бал). Потім до отриманого показника додаються бали, набрані під час екзамену.

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Критерії оцінювання:

«A», 90 - 100 балів – здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті компетентності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили;

«B», 78 - 89 балів - здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і

задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна;

«С», 65 - 77 балів – здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок;

«D», 58 - 64 бали – здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих;

«E», 50 - 57 бали – здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні (обсяг набутих компетентностей здобувача відповідає мінімальним критеріям); -

«FX», 35 - 49 балів – здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу (до 20 %);

«незадовільно/F», 1 - 34 бали – здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів і потребує повторного вивчення курсу навчальної дисципліни.

Список рекомендованих джерел

Основні :

1. Ахметов Р. Ф. Основи наукових досліджень у фізичному вихованні та спорті : навч. посіб. Житомир : Видавець О. О. Євенок, Методика і методологія наукових досліджень у фізичному вихованні та спорті : навч. посіб. Укладачі : Р. Ф. Ахметов, Т. Б. Кутек. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 192 с.
2. Вступ до спеціальностей галузі «Фізичне виховання і спорт» : навчальний посібник / С. О. Черненко, О. М. Олійник, Ю. С. Сорокін. – Краматорськ : ДДМА, 2019. – 127 с.
3. Герцик М.С. Вступ до спеціальностей галузі «Фізичне виховання і спорт»: навч. посіб. для студентів ЗВО 1-4 рівнів акредитації /М.С.Герцик,О.М.Вацеба. – Львів: Українські технології,2005. – 232с.
4. Дикий Б.В. Вступ до спеціальності «Фізичне виховання і спорт»: навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти / Б.В. Дикий – Львів, Видавництво «Новий Світ – 2000», 2020. – 160 с.
5. Енциклопедія олімпійського спорту України / за редакцією В.М. Платонова – Київ: Олімпійська література, 2005. – 463. 5.
6. Закон України "Про фізичну культуру і спорт". - К., 1994. - 22 с.
7. Мосейчук Ю.Ю. «Середня освіта. Фізична культура.» Вступ до спеціальності : навч. посібник / уклад. : Мосейчук Ю.Ю., Байдюк М.Ю. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2019. – 130 с.

Додаткові:

1. Теорія і методика фізичного виховання: [підруч. для студентів ВНЗ фіз. виховання і спорту] : у 2 т. / [Т. Ю. Круцевич та ін.] ; за ред. Т. Ю. Круцевич. - Київ : Олімпійська література, 2017 . Т. 1 : Загальні основи теорії і методики фізичного виховання. - Вид 2-ге, перероб. та допов. - 2017. - 382, [1] с.

Інтернет ресурси

1. Навчально-методичний комплекс знаходиться в електронному вигляді на платформі MOODLE кафедри фізичної культури, спорту та методики викладання Бердянського державного педагогічного університету:

<https://bdpu.org.ua>

2. Міністерство освіти і науки України
<http://www.mon.gov.ua/index.php/ua/>

3. [Про фізичну культуру і спорт | від 24.12.1993 № 3808-XII](#)

4. [Про Національну доктрину р... | від 28.09.2004 № 1148/2004](#)

5. [Про затвердження Стратегії розв... | від 04.11.2020 № 1089](#)

6. [Уряд затвердив Державну цільову соціальну програму розвитку фізичної культури і спорту до 2030 року | Міністерство молоді та спорту України](#)

7. [Про затвердження тестів і норма... | від 15.12.2016 № 4665](#)

8. [Про затвердження тестів і нормативів для осіб, щорічне оцінювання фізичної підготовленості яких проводиться на добровільних засадах, Інструкції про організацію його проведення та форми Звіту про результати його проведення | LIGA:ZAKON](#)

9. Цілі сталого розвитку <https://sustainability.sport/about-the-sdgs/>

10. <https://library.bdpu.org.ua/informatsiyno-navchal%ca%b9na-diyal%ca%b9nist%ca%b9/akademichna-dobrochesnist%ca%b9/>